

**PROGRAM DELA
POKRAJINSKE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE
MURSKA SOBOTA S FINANČNIM IN
KADROVSKIM NAČRTOM
TER NAČRTOM NABAV
ZA LETO 2022**

Murska Sobota, 2022

OSNOVNI PODATKI

Polno ime ustanove: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Skrajšano ime: PIŠK Murska Sobota

Naslov: Zvezna ulica 10, 9000 Murska Sobota

Matična številka: 5676274000

Davčna številka: 18974961

T: +386 2/530 81 10

F: +386 2/530 81 30

E: info@ms.sik.si

W: www.ms.sik.si

Organi zavoda:

Svet knjižnice: Marko Polanšček (MO Murska Sobota, predsednik), Laura Zadravec (Občina Beltinci, namestnica predsednika), mag. Brigita Perhavec (MO Murska Sobota), Slavica Meglič (MO Murska Sobota), Martina Luteršmit (MO Murska Sobota), Darko Rudaš (MO Murska Sobota), Jožica Jakob (Občina Beltinci), Jasna Horvat (PIŠK Murska Sobota) in Boštjan Zver (PIŠK Murska Sobota).

Strokovni svet: v formiranju.

Direktorica: mag. Kludija Šek Škafar

KAZALO VSEBINE	Stran
1 UVOD	5
1.1 PREDSTAVITEV KNJIŽNICE.....	5
1.2 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI DOLOČAJO, POJASNUJEJO IN OPREDELJUJEJO DELOVNO PODROČJE POKRAJINSKE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE MURSKA SOBOTA	7
1.3 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE KOT SPLOŠNE KNJIŽNICE	8
1.4 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE KOT OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE.....	8
1.5 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE NA NARODNOSTNO MEŠANEM OBMOČJU	9
1.6 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE NA OBMEJNEM OBMOČJU	9
1.7 KNJIŽNIČNA MREŽA	9
1.8 OBRATOVALNI ČAS KNJIŽNICE	10
1.9 ZAPOSLENI	11
1.9.1 Izobraževanje zaposlenih	12
2 KNJIŽNIČNA ZBIRKA IN KNJIŽNIČNA DEJAVNOST V LETU 2022	12
2.1 VRSTA IN OBSEG GRADIVA V KNJIŽNIČNI ZBIRKI	12
2.2 E-KNJIŽNICA	13
2.3 NABAVA GRADIVA IN STROKOVNA OBDELAVA.....	14
2.3.1 Nakup gradiva za potrebe madžarske narodne skupnosti in romske skupnosti	17
2.3.2 Nakup gradiva za potrebe Slovencev v zamejstvu	18
2.3.3 Nakup gradiva za uporabnike s posebnimi potrebami.....	18
2.4 IZPOSOJA	18
2.4.1 Medknjižnična izposoja	19
2.5 MENTORSTVO.....	19
2.6 DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE ZA SPODBUJANJE BRANJA, RAZVIJANJE BRALNE KULTURE ZA OTROKE, KNJIŽNIČNE VZGOJE IN INFORMACIJSKEGA OPISMENJEVANJA	19
2.7 DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE ZA SPODBUJANJE BRANJA IN RAZVIJANJE BRALNE KULTURE ZA OSNOVNOŠOLCE IN SREDNJEŠOLCE	20
2.8 DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE ZA SPODBUJANJE BRANJA, RAZVIJANJE BRALNE KULTURE, KNJIŽNIČNE VZGOJE IN INFORMACIJSKEGA OPISMENJEVANJA ZA UPORABNIKE S POSEBNIMI POTREBAMI	21
2.9 DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE ZA SPODBUJANJE BRANJA, RAZVIJANJE BRALNE KULTURE, KNJIŽNIČNE VZGOJE IN INFORMACIJSKEGA OPISMENJEVANJA ZA ODRASLE.....	21

2.10 DEJAVNOSTI POTUJOČE KNJIŽNICE	22
2.11 DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE ZA PREDSTAVLJANJE DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI IN DOMOZNANSKIH ZBIRK. 22	
2.11.1 Načrt digitalizacije domoznanskega gradiva	23
3 SODELOVANJE, PROMOCIJA IN PROJEKTI.....	25
3.1 SODELOVANJE.....	25
3.2 PROMOCIJA.....	26
3.3 PROJEKTI	27
4 OBMOČNOST - IZVAJANJE POSEBNIH NALOG OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE	29
4.1 ZAGOTAVLJANJE POVEČANEGA IN ZAHTEVNEJŠEGA IZBORA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA IN INFORMACIJ.....	29
4.2 STROKOVNA POMOČ KNJIŽNICAM OBMOČJA	29
4.3 KOORDINACIJA ZBIRANJA, OBDELAVE IN HRANJENJA DOMOZNANSKEGA GRADIVA	30
4.4 USMERJANJE IZLOČENEGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA S SVOJEGA OBMOČJA OOK	30
4.5 KOMPETENČNE VSEBINE.....	30
5 OBMEJNOST, NARODNA IN ROMSKA SKUPNOST	31
5.1 DEJAVNOSTI SPLOŠNE KNJIŽNICE NA OBMEJNEM OBMOČJU – SLOVENSKO PORABJE	31
5.2 DEJAVNOSTI ZA PRIPADNIKE MADŽARSKE NARODNE SKUPNOSTI	32
5.3 DEJAVNOSTI ZA PRIPADNIKE ROMSKE SKUPNOSTI	33
6 INVESTICIJE.....	33
7 SKLEP	34

1 UVOD

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota se je v preteklih letih razvila v pomembno kulturno ustanovo in razvila vrsto storitev, s katerimi se odziva na potrebe lokalnega okolja. Je eden od osrednjih prostorov izobraževalnega, znanstvenega, kulturnega in družabnega dogajanja v mestu in širše. Knjižnica je lokalno informacijsko središče, v katerem se uresničujejo potrebe posameznikov in skupin po izobraževanju, raziskovanju, informacijah in razvoju osebnosti, vključno s sprostivitvijo in razvedrilom. S svojo široko ponudbo knjižničnih storitev, tudi v virtualnem okolju, in kulturnih vsebin za vse generacije si prizadeva uporabnike privabiti v knjižnico ter jih s svojo ponudbo in storitvami prepričati, da se ponovno vrnejo. V tem duhu je oblikovan program dela knjižnice za leto 2022. Delovanje knjižnice bo tudi v letu 2022 glede na epidemiološko situacijo prilagojeno ukrepom Vlade RS za zajezitev širjenja koronavirusa, navodilom NIJZ ter ostalih pristojnih inštitucij in organov. Glede na dane pogoje in zmožnosti se bomo še naprej trudili aktivnosti, programe, projekte itd. udejaniti v dobrobit vseh deležnikov naše knjižnice. Uresničevanje programa dela pa bo odvisno tudi od finančne podpore občin ustanoviteljic, občin pogodbenih partneric, Ministrstva za kulturo in uspešnosti prijav na javnih razpisih.

Program dela je usmerjen k dvigu kakovosti knjižničnih storitev, k razvoju znanja in kulture, spodbujanju uporabe knjižnice in njenih storitev, ki si jih prizadevamo uresničevati glede na potrebe lokalne skupnosti. Prizadevali si bomo ohranjati in negovati kulturno identiteto ter s svojimi storitvami omogočali dostop do raznovrstnih informacij, pripravljali zanimive in kakovostne vsebine, iskali nove poti do uporabnikov, nadgrajevali storitve glede na potrebe okolja ter razpoložljive vire, možnosti in zmožnosti.

1.1 Predstavitev knjižnice

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota je osrednja splošna knjižnica za 12 občin, Mestno občino Murska Sobota in Občino Beltinci, ki sta ustanoviteljici, ter 10 pogodbenih partneric (Občina Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina). Je domoznanska knjižnica za Prekmurje, Prlekijo in Porabje. Razvila

se je iz ljudske knjižnice (ustanovljena 1945) in študijske knjižnice (ustanovljena 1955), ki sta se leta 1972 združili. Takrat se je poimenovala tako kot se knjižnica imenuje še danes. V začetku leta 1991 je bila računalniško opremljena in vključena v računalniško podprt slovenski knjižnični informacijski sistem, leta 2004 pa je pričela delovati v novi sodobni zgradbi v središču mesta Murska Sobota.

Od leta 2003 je ena od desetih območnih slovenskih knjižnic, za območje Pomurja (področje Upravnih enot Murska Sobota, Lendava, Ljutomer in Gornja Radgona). Opravlja še posebne naloge za madžarsko narodnostno skupnost in Slovence v zamejstvu (Porabje), prav tako zagotavlja knjižnično dejavnost z bibliobusom v 12 prekmurskih občinah in pri Slovencih v zamejstvu.

Knjižnica se je razvila v:

- kulturno središče, ki skrbi za ohranjanje kulturne dediščine, razvija in širi bralno kulturo ter prenaša spoštljiv odnos do nje na vse generacije;
- socialno središče, ki spoštuje pravico vseh do svobodne izbire knjižničnega gradiva in storitev; odziva se na potrebe okolja ter s svojimi dejavnostmi bogati kulturno, družabno in duhovno življenje;
- informacijsko središče, ki v koraku z razvojem informacijsko-komunikacijske tehnologije, ponuja številne storitve in iztočnice za informiranje, izobraževanje in raziskovanje;
- gostoljuben prostor, ki ga sooblikujejo strokovno usposobljeni, prijazni in komunikativni knjižničarji;
- z bibliobusom obišče tudi najmanjše zaselke;
- si v okviru finančnih, materialnih in kadrovskih zmožnosti prizadeva uvajati nove tehnologije in novosti v stroki;
- proaktivno knjižnico, ki deluje glede na ugotovljene potrebe, ravna spodbudno in odgovorno glede na razpoložljive vire, možnosti in zmožnosti.

1.2 Zakonske in druge pravne podlage, ki določajo, pojasnjujejo in opredeljujejo delovno področje Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota

- Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS 87/01 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS 77/07 s spremembami in dopolnitvami),
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Ur. l. RS 19/03),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS 29/03),
- Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (Ur. l. RS št. 100/03 s spremembami in dopolnitvami),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS 73/03 s spremembami in dopolnitvami),
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda osrednje splošne knjižnice Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (Ur. l. RS 83/03 in 118/08),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. l. RS 88/03),
- Pravilnik o razvidu knjižnic (Ur. l. RS 105/03),
- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (Ur. l. RS 127/04 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o lokalni samoupravi (Ur. l. RS 72/93 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o financiranju občin (Ur. l. RS 80/94 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o obveznem izvodu publikacij (Ur. l. RS 69/06 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o Javni agenciji za knjigo (Ur. l. RS 112/07 s spremembami in dopolnitvami),
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018 – 2028),
- Nacionalni program za kulturo 2018 – 2025,
- Strateški načrt Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota za obdobje 2020 - 2025,
- drugi zakonski predpisi in akti.

1.3 Dejavnosti knjižnice kot splošne knjižnice

Dejavnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota kot splošne knjižnice izhajajo iz 2. in 16. člena Zakona o knjižničarstvu (Ur. l. RS 87/01 s spremembami in dopolnitvami).

2. člen:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

16. člen:

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

1.4 Dejavnosti knjižnice kot osrednje območne knjižnice

Dejavnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota kot splošne knjižnice izhajajo iz 27. člena Zakona o knjižničarstvu (Ur. l. RS 87/01 s spremembami in dopolnitvami) in Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. l. RS 88/03):

1. Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij.
2. Nudenje strokovne pomoči vsem knjižnicam s svojega območja.
3. Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva za svoje območje.
4. Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja.

1.5 Dejavnosti knjižnice na narodnostno mešanem območju

Dejavnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota kot splošne knjižnice izhajajo iz 25. člena Zakona o knjižničarstvu (Ur. l. RS 87/01 s spremembami in dopolnitvami):

- zagotavljanje knjižnične dejavnosti, namenjeno pripadnikom madžarske narodne skupnosti in romske skupnosti.

1.6 Dejavnosti knjižnice na obmejnem območju

Dejavnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota kot splošne knjižnice izhajajo iz 26. člena Zakona o knjižničarstvu (Ur. l. RS 87/01 s spremembami in dopolnitvami):

- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva Slovincem v zamejstvu, tako da je omogočena izposoja, v sodelovanju z osrednjimi knjižnicami Slovencev v zamejstvu za njihove potrebe izvajanje nakupa gradiva v Sloveniji ter pomoč pri razvoju knjižnic slovenske manjšine v sosednjih državah.

1.7 Knjižnična mreža

V knjižnično mrežo Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota spadajo:

- osrednja knjižnica v Murski Soboti,
- 4 krajevne knjižnice – izvajanje knjižnične dejavnosti na narodnostno mešanem območju, v Prosenjakovcih, Motvarjevcih, Domanjševcih in Hodošu, kjer je na voljo za izposajo tako slovensko kot madžarsko knjižnično gradivo,
- potujoča knjižnica (bibliobus) – izvajanje knjižnične dejavnosti na 73 postajališčih v 12 občinah. Posebnost sta *porabska* (Gornji Senik, Sakalovci, Števanovci, Monošter) in *madžarska proga* (Čikečka vas, Motvarjevci, Prosenjakovci, Središče, Domanjševci,

Krplivnik, Hodoš), na katerih je za izposajo na voljo tako slovensko kot madžarsko gradivo.

1.8 Obratovalni čas knjižnice

V letu 2022 bo PIŠK Murska Sobota za uporabnike odprta v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic in Pravilnikom o spremembah Pravilnika o obratovalnem in delovnem času Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota.

Osrednja knjižnica v Murski Soboti bo odprta od 1. januarja do 30. junija in od 1. septembra do 31. decembra:

- od ponedeljka do petka od 8.00 do 19.00 ure,
- v soboto od 8.00 do 13.00 ure.

Poletni delovni čas osrednje knjižnice v Murski Soboti bo od 1. julija do 31. avgusta:

- v ponedeljek, sredo in petek od 8.00 do 16.00 ure,
- v torek in četrtek od 11.00 do 19.00 ure,
- v soboto od 8.00 do 13.00 ure.

24. in 31. decembra 2022 bo veljal praznični delovni čas t.j. od 8.00 do 13.00 ure.

Bibliobus bo na progi od 1. januarja do 30. junija in od 1. septembra do 31. decembra:

- od ponedeljka do sobote je enak urniku razporeda prog, ki je objavljen na spletni strani knjižnice www.ms.sik.si,
- bibliobus praviloma v mesecu juliju in avgustu ne obratuje, razen v primeru posebnih okoliščin in je v tem primeru urnik razporeda prog objavljen na spletni strani knjižnice www.ms.sik.si in/ali [bibliobusu](#).

Krajevne knjižnice so praviloma odprte od 1. januarja do 31. decembra (razen v primeru posebnih okoliščin in je v tem primeru obratovalni delovni čas krajevnih knjižnic objavljen v krajevni knjižnici in/ali spletni strani knjižnice www.ms.sik.si):

- KK Prosenjakovci v sredo od 12.00 do 16.00 ure,
- KK Hodoš v četrtek od 8.00 do 12.00 ure,
- KK Domanjševci v četrtek od 12.00 do 16.00 ure,
- KK Motvarjevci v petek od 12.00 do 16.00 ure.

1.9 Zaposleni

V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota je na dan 1. 1. 2022 zaposlenih 26 javnih uslužbencev:

Priimek in ime	Oddelek
mag. Šek Škafar Klaudija	direktorica
Horvat Janez	oddelek za odrasle
Antolin Terezija	obdelava gradiva
Balažic Jana	čitalniški oddelek
Banfi Simona	oddelek za odrasle
Benko Kerec Sonja	računovodstvo
Celec Metka	mladinski oddelek
Farič Nada	oddelek za odrasle
Horvat Jasna	oddelek za odrasle
Končan Matej	sistemski administrator
Lukovnjak Suzana	oddelek za odrasle
Meolic Slavko	potujoča knjižnica
Lucija Kardoš	hungarika
Pavlič Andrej	domoznanstvo
Petek Stanislav	potujoča knjižnica
Podojsteršek Ivo	oddelek za odrasle
Radovanovič Vesna	mladinski oddelek
Režonja Bojan	nabava gradiva
Rogač Marjeta	upravno-tehnična služba
Sečkar Gabriela	mladinski oddelek
Sušec Ana	mladinski oddelek
Škraban Peter	upravno-tehnična služba
Vlaj Bernarda	upravno-tehnična služba
Vöröš Julijana	oddelek za odrasle
Zrim Milojka	oddelek za odrasle
Zver Boštjan	nabava gradiva

Kadrovski načrt za leto 2022 je sestavni del programa dela PIŠK Murska Sobota za leto 2022.

1.9.1 Izobraževanje zaposlenih

Strokovni delavci bodo strokovno izpopolnjevali svoje znanje in se seznanjali z novostmi na področju knjižničarske stroke na ustreznih seminarjih, delavnicah, strokovnih posvetih in konferencah, tečajih in drugih izobraževanjih v različnih ustanovah in knjižnicah:

- udeležba na tečajih COBISS;
- udeležba na seminarjih in delavnicah, ki jih organizirajo NUK, IZUM, ZBDS, Združenje slovenskih splošnih knjižnic itd.;
- udeležba na posvetih OOK;
- udeležba na posvetovanjih ZBDS;
- aktivno sodelovanje v strokovnem bibliotekarskem društvu;
- aktivno delo v delovnih skupinah Združenja slovenskih splošnih knjižnic itd.;
- pridobivanje znanj iz področij, ki so povezane z dejavnostjo in poslovanjem knjižnice.

2 KNJIŽNIČNA ZBIRKA IN KNJIŽNIČNA DEJAVNOST V LETU 2022

2.1 Vrsta in obseg gradiva v knjižnični zbirki

Knjižnična zbirka je temelj delovanja vsake knjižnice in z njo uresničujemo svoje poslanstvo. Urejena je po načelu univerzalne decimalne klasifikacije (UDK), tako da omogoča prost dostop do večine (okrog 70 %) gradiva, predvsem pa omogoča prost dostop do večine aktualnega in referenčnega gradiva (enciklopedije, leksikoni, slovarji idr.). Knjižnični katalog je dosegljiv uporabnikom s pomočjo COBISS+.

Mladinski oddelek domuje v pritličju knjižnice, kjer je na voljo gradivo za otroke in mladino do 15. leta starosti. Leposlovno gradivo je razporejeno glede na starostne stopnje po prostem pristopu, poučno pa po načelu UDK klasifikacije.

V prvem nadstropju knjižnice je gradivo za odrasle v prostem dostopu. Časopisni oddelek (knjižničarji ga imenujemo tudi oddelek za periodiko) je v prostem pristopu postavljen po abecedi naslovov. V prvem nadstropju je tudi oddelek neknjižnega gradiva (zemljevidi, karte,

CD-ji, DVD-ji idr.), čitalnica, kjer so na voljo čitalniška mesta, računalniška oprema, ki omogoča dostop do e-informacij, pa tudi tiha čitalnica za učenje in raziskovanje, študijska soba (t. i. »Brankova soba« s čez 4.000 enotami knjižnega in neknjižnega gradiva, ki ga je murskosoboški knjižnici podaril pesnik, pisatelj, esejist in pisec filmskih scenarijev Branko Šömen leta 2005; med tem podarjenim gradivom je veliko literature o prostozidarstvu) in romski oddelek (od februarja 2015), ki je tudi posebnost naše knjižnice. V vsem slovenskem prostoru smo namreč edina knjižnica, ki se ponaša s tovrstnim oddelkom. Ta je rezultat projekta *Romano Kher - Romska hiša* v sodelovanju z romskim društvom *Phuro Kher - Stara hiša* ter Pokrajinsko in študijsko knjižnica Murska Sobota.

V slovenski bibliografski katalog je vključena tudi Kučanova zbirka (okrog 1.000 enot gradiva, ki ga je knjižnici podaril prvi predsednik RS Milan Kučan), katere del se nahaja na mladinskem oddelku kot stalna razstava, drugi del pa je v nadstropju čitalniškega območja. Izposoja tega gradiva, med katerim je tudi zbirka *Iconotheca Valvasoriana*, je čitalniška, na dom pa le pogojno.

V namenski omari z Davidovo zvezdo hranimo Judovsko zbirko, ki vključuje judovske molitvenike in obredne knjige iz predvojnega časa, ki so bile last prekmurske judovske skupnosti.

Skladiščni prostori so v drugem nadstropju knjižnice, kjer je gradivo prav tako postavljeno po načelu UDK klasifikacije. Poseben del skladiščnega prostora je odmerjen domoznanskemu gradivu, nekaterim zaključenim zbirkam in vezanim serijskim publikacijam. Tudi za hranjenje tega gradiva skrbimo v skladu z načeli IFLA.

Za knjižnično gradivo vodimo inventarne knjige, ločeno za monografske publikacije, serijske publikacije, neknjižno gradivo, krajevne knjižnice in potujočo knjižnico.

2.2 E-knjižnica

V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota si želimo, da je uporabnikom knjižnice dostopno tako gradivo v fizični obliki, ki je v okviru njihovega zanimanja in potreb, kot tudi

gradivo v e-obliki, zato si prizadevamo omogočati prost dostop do sodobnih knjižničnih storitev oz. do obsežne virtualne zbirke gradiv z različnih znanstvenih in strokovnih področij.

V letu 2022 bomo nudili dostop do naslednjih podatkov zbirk in elektronskih virov:

- dostop do podatkovnih zbirk (Tax-Fin-Lex, Pressreader, EbscoHost),
- dostop do e-knjig (Biblos) – načrtujemo nakup 400 licenc e-knjig, kar zajema že kupljene naslove e-knjig iz osnovnega paketa kot dodatno kupljene,
- dostop do drugih e-virov (dLib, Kamra, Album Slovenije (Murske Sobote), Obrazi slovenskih pokrajin, Dobreknjige.si, e-uprava...).

Članom knjižnice bomo nudili izposajo avdio knjig v slovenskem jeziku z uporabo pametnih telefonov in tabličnih računalnikov v mobilni aplikaciji Audibook. Načrtujemo nakup 200 licenc. Avdio knjige so namenjene vsem starostnim skupinam.

2.3 Nabava gradiva in strokovna obdelava

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota pridobiva knjižnično gradivo na več načinov, z nakupom, darovi, zamenjavami, lastnimi izdajami in obveznim izvodom, ki ga knjižnica prejema kot osrednja območna knjižnica za pomursko območje. Najpomembnejši način pridobivanja knjižničnega gradiva pri izgradnji knjižne zbirke je nedvomno nakup. Kot doslej, bomo še naprej pri letnem dopolnjevanju zbirke upoštevali informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe lokalne skupnosti. Z nakupom knjižničnega gradiva v letu 2022 si bomo prizadevali za oblikovanje kakovostne in raznovrstne knjižnične zbirke, kajti ravno zbirka knjižničnega gradiva je temelj delovanja vsake knjižnice ter odraža kulturo lokalne skupnosti in družbe. Nabava gradiva bo potekala v skladu z zakonodajnimi določili in strokovnimi priporočili, ki urejajo pogoje za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, Načrtom nakupa knjižničnega gradiva v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota za leto 2022 ter Pogodbo o sofinanciranju in izvedbi nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah v letu 2022, sklenjeno z Ministrstvom za kulturo.

Knjižnično zbirko bomo dopolnjevali s knjižnim in neknjižnim gradivom. Za otroke in mladino načrtujemo 30 % naslovov v letnem nakupu. Prav tako bomo z ustreznim številom in izborom dopolnili referenčno gradivo v obsegu največ 10 % celotne knjižnične zbirke. Domoznansko gradivo bomo še naprej pridobivali tudi na druge načine, predvsem z darovi, pa tudi s ponudbo antikvariatov.

Glede na število prebivalcev (54.892) načrtujemo nakup 10.978 enot knjižničnega gradiva po povprečni ceni 24 €. Sredstva za nakup gradiva bi morale zagotavljati občine in Ministrstvo za kulturo, ki pa po dosedanjih izkušnjah žal tega niso izpolnjevale v celoti, zato bomo gradivo nabavljali v obsegu, kot nam bodo to omogočala namenska finančna sredstva.

Z načrtovanim nakupom gradiva bomo prispevali h kakovostni in uravnoteženi knjižnični zbirki, razvijanju bralne in informacijske pismenosti ter si prizadevali vsem prebivalcem na območju, ki ga knjižnica s svojo dejavnostjo pokriva, zagotoviti enako dostopnost knjižničnega gradiva.

Vso pridobljeno gradivo bo strokovno obdelano in v čim krajšem času na voljo članom knjižnice. Prav tako bomo nadaljevali z obdelavo člankov in sestavnih delov ter obdelavo raziskovalnih in diplomskih nalog, magistrskih del in doktorskih disertacij.

Pri letnem dopolnjevanju zbirke bomo upoštevali informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe lokalnega okolja.

Za zadovoljevanje informacijskih potreb občanov bo knjižnica nabavljala:

- splošno informativno periodiko v slovenskem in madžarskem jeziku,
- gradivo z informacijami javnega značaja,
- gradivo z informacijami, ki ljudem pomagajo pri organizaciji njihovega vsakdanjega življenja in podpirajo njihovo participacijo v demokratičnih procesih.

Za zadovoljevanje izobraževalnih potreb bo knjižnica zagotavljala:

- gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti, od zelo poljudnih do stopenj akademske zahtevnosti, ter na različnih medijih - knjige, periodika,

neknjižno gradivo; zbirko bo dopolnjevala s strokovnimi in znanstvenimi deli v tujih jezikih, posebej takrat, ko ni mogoče pridobiti ustreznih del na slovenskem knjižnem trgu,

- poučno-vzgojno gradivo, namenjeno mladim uporabnikom, od tistega, ki najmlajšim omogoča spoznavanje predmetov in osvajanje pojmov, do takega, ki spodbuja vedoželjnost, širjenje obzorja, oblikovanje osebnih interesov, gradi otrokovo in najstnikovo osebnost, in tistega, ki podpira šolske in obšolske obveznosti na osnovni in srednji stopnji izobraževanja,
- poljudno-znanstveno, strokovno in znanstveno gradivo, namenjeno študentom oziroma vsem študirajočim populacijam,
- gradivo, namenjeno permanentnemu izobraževanju in osvajanju novih tehnologij in medijev,
- gradivo, namenjeno izobraževanju v okviru hobijev, pristočasnih aktivnosti in osebnih interesov,
- gradivo, namenjeno za pomoč pri osebni rasti in razreševanju osebnih težav otrok ter mladih in starejših uporabnikov knjižnice.

Pri zadovoljevanju raziskovalnih potreb bo knjižnica posebno pozornost posvečala:

- spoznavanju, proučevanju in raziskovanju zgodovine, kulturnih korenin in sedanosti lokalnega okolja, kar bo podpirala s skrbnim zbiranjem vseh vrst domoznanskega gradiva in z izgradnjo domoznanskih podatkovnih zbirk,
- tesno sodelovala z organizatorji in izvajalci mladinskega raziskovalnega dela na osnovnošolski in srednješolski ravni, tako da bo zagotavljala potrebne vire za procese raziskovanja, pa tudi zbirala in hranila raziskovalne naloge, ki nastajajo kot rezultat tega dela,
- podpirala bo raziskovalno delo v okviru raziskovalnih, seminarских in diplomskih nalog visokošolskega študija z zagotavljanjem ustreznega izbora strokovnega gradiva na različnih nosilcih ter zbirala in hranila to vrsto gradiva,
- nadaljevala z dopolnjevanjem zbirke disertacij pomurskih doktorjev znanosti.

Kulturne potrebe okolja bo zadovoljevala:

- z izgradnjo kakovostnih zbirk leposlovnega gradiva za različne starosti, okuse in zahtevnostne stopnje,
- z nabavo kvalitetnih glasbenih ter govornih posnetkov in igranih filmov,
- z izborom kvalitetne strokovne in znanstvene literature s področja umetnosti,
- z dopolnjevanjem likovne zbirke z estetsko vrednimi likovnimi eksponati avtorjev in del iz pomurskega in porabskega zemljepisnega prostora,
- s strokovno periodiko s področja kulture in umetnosti.

2.3.1 Nakup gradiva za potrebe madžarske narodne skupnosti in romske skupnosti

V skladu s 25. členom Zakona o knjižničarstvu splošne knjižnice na narodnostno mešanih območjih zagotavljajo tudi knjižnično dejavnost, namenjeno pripadnikom italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti. Tako že vrsto let posebno pozornost posvečamo nakupu gradiva za potrebe madžarske narodne skupnosti in s tem posledično za izgradnjo kakovostne knjižnične zbirke v madžarskem jeziku tako v osrednji knjižnici kot v krajevnih knjižnicah na narodno mešanih območjih.

Z rednim in dodatnim nakupom gradiva v madžarskem jeziku si bo PIŠK Murska Sobota prizadevala za:

- oblikovanje kakovostne knjižnične zbirke, informacijskih virov in knjižničnih storitev, ki bodo zadovoljevala najrazličnejše potrebe pripadnikov narodne skupnosti,
- zagotavljanju dostopnosti kakovostnih knjižničnih storitev,
- razvoju in širjenju bralne kulture, bralne in informacijske pismenosti,
- ohranjanje jezika manjšine,
- podporo kulturno-umetniškemu izražanju v jeziku manjšine.

Na območju, ki ga knjižnica pokriva, živijo tudi predstavniki romske skupnosti, v bližini je nekaj romskih naselij. V letu 2022 bo knjižnica zbirko gradiva v romskem jeziku ustrezno dopolnila z ustreznim izborom gradiva (knjige, AV gradivo in nekaj naslovov tekočega periodičnega tiska).

S tem bomo prispevali k obogatitvi knjižnične zbirke, ki je od leta 2015 oblikovana na romskem oddelku.

2.3.2 Nakup gradiva za potrebe Slovencev v zamejstvu

V skladu z 26. členom Zakona o knjižničarstvu splošne knjižnice, ki pokrivajo obmejna območja, zagotavljajo dostop do knjižničnega gradiva tudi Slovencem v zamejstvu, tako da jim omogočajo izposajo, v sodelovanju z osrednjimi knjižnicami Slovencev v zamejstvu za njihove potrebe izvajajo nakup gradiv v Sloveniji ter pomagajo pri razvoju knjižnic slovenske manjšine v sosednjih državah.

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota tako tudi v letu 2022 načrtuje nakup gradiva, namenjeno Slovencem v Porabju. Nekaj zamejskih Slovencev sicer obiskuje knjižnico v Murski Soboti, večina jih pa do gradiva dostopa preko bibliobusa. Prav zato bomo poskrbeli, da bo gradivo za njihove potrebe dostopno na bibliobusu.

2.3.3 Nakup gradiva za uporabnike s posebnimi potrebami

Knjižnica si še posebej prizadeva za lažje vključevanje v družbo uporabnikom s posebnimi potrebami z zagotavljanjem ustreznega knjižničnega gradiva. V ta namen je od leta 2017 na mladinskem oddelku vzpostavljena polica Lahko branje, ki je posebej označena in lahko dostopna. V letu 2022 jo bomo dopolnjevali z ustreznim izborom knjižničnega gradiva.

2.4 Izposoja

Za povečanje izposoje gradiva, ki je vezana na članstvo, si bomo prizadevali z oblikovanjem kakovostne in aktualne knjižnične zbirke ter promocijo gradiva, bodisi v obliki literarnih večerov, tematskih razstav gradiva, predstavljanjem na spletni strani knjižnice ipd. Zagotavljali bomo tudi dostop do elektronskih virov (npr. e-knjige – Biblos idr.) in do podatkovnih zbirk (Tax-Fin-Lex, PressReader, EBSCOhost), do katerih bodo lahko člani knjižnice dostopali tudi od doma oz. izven knjižnice.

Članom knjižnice, ki sodijo v ranljive skupine (nosečnicam, invalidom, starejšim od 65 let, bolnikom s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi) bomo nudili dostavo knjižničnega gradiva na dom.

2.4.1 Medknjižnična izposoja

Medknjižnična izposoja je storitev, ki zagotavlja dostopnost knjižničnega gradiva (predvsem strokovnega, študijskega), ki ga v PIŠK Murska Sobota nimamo ali pa je izposojeno. Prav tako gradivo iz naših knjižnic posredujemo drugim slovenskim knjižnicam. V okviru posebnih nalog OOK (na podlagi konzorcijske pogodbe med OOK in Pošto Slovenije) je za uporabnike splošnih knjižnic Pomurskega območja medknjižnična izposoja brezplačna, medtem ko je sicer plačljiva storitev, ki se zaračunava po veljavnem ceniku PIŠK Murska Sobota.

2.5 Mentorstvo

Kot v preteklih letih, bomo tudi v letu 2022 po potrebi nudili strokovno mentorstvo:

- dijakom srednjih šol in študentom bibliotekarstva, katerim bomo omogočili tudi opravljanje obvezne šolske prakse,
- pri strokovnem usposabljanju za bibliotekarski izpit,
- osebam, ki bodo v naši ustanovi opravljali delo v programu javnih del in delo v splošno korist.

2.6 Dejavnosti in prireditve za spodbujanje branja, razvijanje bralne kulture za otroke, knjižnične vzgoje in informacijskega opismenjevanja

- pravljичne ure in ustvarjalne delavnice (od 4. leta dalje),
- pravljичne ure v vrtcih in osnovnih šolah v MO Murska Sobota,
- pravljичne ure v vrtcih v Občini Beltinci,
- pravljice in delavnice za otroke, starše in stare starše (medgeneracijsko povezovanje),
- Babice in dedki pripovedujejo (medgeneracijsko sodelovanje),
- Kak je inda fajn bilou,

- Grajski pravljичni večer,
- pravljичne počitniške ure z ustvarjalnimi delavnicami,
- pravljичne ure na Trgu zmage ob Pravljичni deželi v mesecu decembru,
- pravljичne ure in ustvarjalne delavnice v mestnem parku v sklopu Igrivega parka,
- obisk vrtcev v ostalih občinah,
- bralna značka Jaz pa berem,
- bralni nahrbtnik,
- dejavnosti ob slovenskih dnevih kulture in knjige, kot npr. Slovenski kulturni praznik (februar), Mednarodni dan knjig za otroke in Slovenski dnevi knjige (april), Teden vseživljenjskega učenja (maj), Dnevi kulturne dediščine (DEKD in TKD, september-oktober), Dan slovenskih splošnih knjižnic (november), Ta veseli dan kulture (december),
- različne prireditve za otroke ob posebnih priložnostih...

2.7 Dejavnosti in prireditve za spodbujanje branja in razvijanje bralne kulture za osnovnošolce in srednješolce

- bibliopedagoške ure (sodelovanje z vsemi pomurskimi šolami),
- Rastem s knjigo za OŠ in SŠ,
- Noč v objemu ljudskega izročila,
- Noč z Andersenom,
- Bralni klub za mlade,
- #športajmoinberimo: nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki in športnicami,
- Bralnice pod slamnikom,
- predstavitev razstav,
- priprava priložnostnih razstav...

2.8 Dejavnosti in prireditve za spodbujanje branja, razvijanje bralne kulture, knjižnične vzgoje in informacijskega opismenjevanja za uporabnike s posebnimi potrebami

- bralna značka lahkega branja (Karolinina bralna značka),
- bralne ure v VDC,
- mesečna srečanja in pogovori ter razmišljanja o prebrani knjigi,
- literarna srečanja v Domu starejših v Rakičanu in Centru za starejše v Murški Soboti...

2.9 Dejavnosti in prireditve za spodbujanje branja, razvijanje bralne kulture, knjižnične vzgoje in informacijskega opismenjevanja za odrasle

Skozi celotno leto si bomo prizadevali za sprotno izobraževanje odraslih za delo s sistemom COBISS-OPAC, ki nudi kakovostno in natančno iskanje gradiva. Pripravili pa bomo tudi širok in zanimiv nabor prireditev in razstav, ki so pomemben del knjižnične dejavnosti:

- zanimiva predavanja, ki bodo vsebinsko zelo raznolika; od humanističnih, družboslovnih, do naravoslovnih in tehničnih področij,
- potopisna predavanja,
- literarne večere s predstavitev knjig različnih žanrov,
- Bralni klub Tanje Pirš,
- Bralna značka za odrasle,
- Noč knjige,
- priložnostne razstave (kot npr.: okrogle/pomembne obletnice rojstev in smrti slovenskih (prekmurskih) literatov; razstave ob podelitvi pomembnih literarnih nagrad ter druge sprotne razstave - predvsem ob dogodkih, povezanih s književnostjo, vsakoletne slovenske književne nagrade Fabula, Kresnik, Veronika, Vilenica, nagrade ob Slovenskem knjižnem sejmu...),
- Pravljični večer za odrasle,
- Teden vseživljenjskega učenja,
- Teden slovenskih splošnih knjižnic,
- Ta veseli dan kulture,
- dejavnosti ob Evropskih dnevih judovske kulture,

- literarno-glasbeni večeri: Knjižnica pod zvezdami v Beltincih (junij), Knjižnica pod zvezdami na Skritem dvorišču v Murški Soboti (julij, avgust),
- pregledni razstavi, vezani na obletnice (1. razstava ob 100. obletnici rojstva pisateljice Ele Peroci, 2. razstava ob 70. obletnici najstarejše knjižne zbirke za mladino pri nas Sinji galeb) in druge razstave pesnikov in pisateljev.

2.10 Dejavnosti potujoče knjižnice

Bibliobus se ustavlja v 12 občinah na 73 postajališčih, na željo uporabnikov in samo obiskanost bomo postajališča po potrebi dopolnjevali oz. spreminjali. Na bibliobusu bomo skrbeli za aktualnost in kakovost knjižnične zbirke.

V okviru oddelka potujoče knjižnice bomo izvajali tudi dejavnosti in storitve:

- obiski predšolskih otrok, osnovnošolcev in odraslih,
- vodeni ogledi bibliobusa,
- nudenje strokovne pomoči uporabnikom,
- bibliopedagoške urice s pravljico na bibliobusu,
- literarne ure na Radiu Monošter,
- sodelovanje z ostalimi oddelki knjižnice,
- promocijski obisk vrtcev v drugih občinah, v katerih bibliobus nima postajališč,
- sodelovanje z osnovnimi šolami, vrtci in krajevnimi skupnostmi, kjer ima bibliobus svoja postajališča,
- Slovenska bralna značka potujoče knjižnice v Porabju,
- Poletno literarno potovanje....

2.11 Dejavnosti in prireditve za predstavljanje domoznanske dejavnosti in domoznanskih zbirk

Domoznansko dejavnost bomo v letu 2022 poskušali približati čim širšemu krogu ljudi tudi z različnimi vsebinami in storitvami, kot npr.:

- poletna domoznanska bralna značka Zakladnice,
- domoznanski večeri,

- Akademski večeri,
- nadaljevanje izdajanja strokovno-poljudne revije za zgodovino in literaturo – Prekmuriana,
- predstavitve knjig z domoznansko vsebino (literarni večeri, pogovori),
- bibliopedagoške ure,
- znanstveno-raziskovalno delo,
- publicistično delo.

2.11.1 Načrt digitalizacije domoznanskega gradiva

Načrtujemo nadaljevanje že pričetih aktivnosti v preteklih letih, dodali pa bomo nekatere nove. Kot specifiko našega prostora vključujemo tudi raritete iz naše domoznanske zbirke. Vse vsebine, ki jih načrtujemo, so kot poseben del pisne kulturne dediščine pomembne za širše območje. Prav zato si prizadevamo za dostopnost domoznanskega gradiva v digitalni obliki in hkrati posvečamo skrb digitalnemu arhiviranju naše pisne kulturne dediščine. Projekte digitalizacije načrtujemo v skladu s potrebami uporabnikov, ki zelo pogosto posegajo po tiskanih izdajah, v katerih iščejo različne informacije. Dostop na daljavo v digitalni obliki jim bo delo močno olajšal, knjižnični izvodi pa bodo bolj zaščiteni in manj izpostavljeni morebitnim nenamernim poškodbam. Načrtujemo, da bomo digitalizirali:

- časnik Vestnik

Pod imenom Vestnik izhaja od leta 1966 do danes. V obdobju, za katerega ga želimo digitalizirati, je izhajal v državi Jugoslaviji vse do nove države Republike Slovenije. Je duh časa takratnega obdobja in dogajanja v Pomurju. Kot tak je tudi kot publicistični zgodovinski vir zanimiv za učence in dijake raziskovalce, ki pripravljajo raziskovalne naloge za regijska in državna tekmovanja za Srečanja mladih raziskovalcev v organizaciji Zveze za tehnično kulturo Slovenije.

- prekmurske čitanke iz 19. st. iz zbirke Prekmuriana

Zajema obdobje od 1715 do konca prve svetovne vojne. Učbeniki oz. čitanke za posamezne šolske starostne stopnje, ki so jih uporabljali v vaških šolah (tudi verskih), so bili večinoma

prevzeti oz. tudi prevedeni v prekmursko narečje po madžarskih izvornikih, kar so počeli domači učitelji ali duhovniki. Izdajali so jih v največ v Budimpešti, bodisi je bilo to ministrstvo za šolstvo ali tudi verska društva. Raziskovanje jezika v teh tekstih kaže tudi na stopnjo madžarizacije v šolah, ki v 70-ih letih še ni bila tako stroga, kot to postane v Prekmurju v 90-ih letih 19. stoletja.

- Zgodovinski listi – v sodelovanju s Splošno knjižnico Ljutomer

Časopis Zgodovinski listi je do leta 2007 izdajalo Zgodovinsko društvo v Ljutomeru, od tega leta naprej pa ga izdaja Splošna knjižnica Ljutomer. Vsebinsko prevladujejo prispevki s področja zgodovine in so plod raziskovalnega dela večinoma domačih entuziastičnih avtorjev. Izdajajo tudi tematske številke kot npr. ljutomerske razglednice ali številke z literarnimi prispevki. Izdajanje takega glasila s področja domoznanstva širi vedenje o tem območju na severovzhodu Slovenije. Časopis je že digitaliziran za leta od 1992 do leta 2009. Digitalizacija trenutno zadnjih 10-ih letnikov bo pomenila objavo celotnega korpusa na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.

- literarna dela Petra Skuhale in Radoslava Razlaga

Oba avtorja izhajata iz Prlekije in sta delovala v 19. st. Duhovnik Peter Skuhala je kot pesnik in pripovednik pisal v »murskopoljskem« narečju, politik in pravnik Radoslav Razlag pa je v svojem političnem delovanju nastopal na taborih v Ljutomeru, Žalcu in drugih. V študentskih letih se je skušal uveljaviti na literarnem področju. Z digitalizacijo in objavo Skuhalovih del bo slovenski jezik obogaten z »murskopoljskim« narečjem, kar nudi jezikoslovcem in literarnim zgodovinarjem možnost raziskovalnega dela. Digitalizacija Razlagovih literarnih del in njih raziskovanje pa ob njegovem pravniškem in političnem delovanju pomeni celovitejši pogled na njegovo osebnost.

- revija Stopinje

Serijska letna publikacija oz. koledar Stopinje izhaja od leta 1972 in je edini tovrstni koledar v Pomurju. Je relativno obsežna publikacija, ki prinaša prispevke z različnih področij npr. teološke, kulturnozgodovinske, literarne idr., ki so dostikrat obogateni s fotografijami. V Prekmurju v verskem pogledu danes prevladujeta katoliška in evangeličanska veroizpoved. Na portalu dLib.si je že objavljen Evangeličanski koledar za obdobje med obema vojnama, Stopinje pa pomenijo nadaljevanje digitalizacije verskega tiska in s tem večjo dostopnost javnosti.

- časopis Bruc

Bruc je bil študentsko glasilo Kluba študentov Prekmurja oz. v prvih dveh letnikih Kluba prekmurskih akademikov, ki so ga izdajali ob letnih akademskih plesih oz. brucovanjih. Začel je izhajati leta 1960 in je izhajal z nekaj presledki do leta 1996. Prvi uredniki so bili pesnik Jože Olaj ter pisatelja Rudi Ringbauer in Branko Šömen. Glasilo nudi vpogled v takratno socialno življenje prekmurskih študentov, spoznavanje Ljubljane, odnos do domače pokrajine in tudi prve konflikte z oblastjo zaradi njej nevšečnih člankov. Avtorji so objavljali humoreske, pesmi in druge literarne prispevke ne le v slovenščini ampak tudi v prekmurskem narečju.

3 SODELOVANJE, PROMOCIJA IN PROJEKTI

3.1 Sodelovanje

S povezovanjem in sodelovanjem z različnimi partnerji si bomo prizadevali naše vsebine, storitve in projekte obogatiti, saj so tovrstna sodelovanja pomembna pridobitev tako za posameznika kot lokalno skupnost in družbo:

- sodelovanje z ustanoviteljicama in občinami pogodbenimi partnericami,
- sodelovanje z Nacionalno in univerzitetno knjižnico in IZUM-om,
- sodelovanje z osrednjimi območnimi knjižnicami pri izvajanju nalog območnosti ter projektih, v delovnih skupinah ipd.,
- sodelovanje s splošnimi knjižnicami na območju,
- sodelovanje z izobraževalnimi organizacijami,
- sodelovanje z Ministrstvom za kulturo, Uradom RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Javno agencijo za knjige (JAK) idr.,
- sodelovanje z Zvezo Slovencev na Madžarskem in Generalnim konzulatom RS v Monoštru,
- sodelovanje z Bralno značko Slovenije,
- sodelovanje s sorodnimi kulturnimi ustanovami, različnimi društvi, zavodi, ustanovami, podjetji in skupnostmi v lokalnem okolju (vrtci, OŠ, SŠ, Pomurski muzej Murska Sobota, Pokrajinski arhiv Maribor, Galerija Murska Sobota, Ljudska univerza Murska Sobota, Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota, Zavod za turizem, kulturo in šport

Beltinci, Pomurska akademsko znanstvena unija, Argo, Pomurska izobraževalna fundacija, Univerza za tretje življenjsko obdobje, Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija, Klub prekmurskih študentov, Društvo bibliotekarjev Pomurja, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, Društvo prijateljev mladine Murska Sobota, Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota, MIKK idr.),

- sodelovanje z organizacijami, ki na območju združujejo različne skupine uporabnikov s posebnimi potrebami, kot npr. z nacionalnim združenjem za kakovost življenja Ozara, društvom za socialno vključenost Mozaik, Pribinovina, OŠ IV Murska Sobota (šola za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami), Varstveno delovnim centrom Murska Sobota ter Zvezo prijateljev mladine Slovenije,
- sodelovanje z založbami in knjigarnami,
- sodelovanje z lokalnimi mediji,
- sodelovanje s posamezniki, ki podpirajo knjižnično dejavnost...

3.2 Promocija

Za predstavljanje knjižnice in približanje njenih dejavnosti ter storitev si bomo zlasti prizadevali z:

- objavami na multimedijem stojalu, spletni strani knjižnice in družbenih omrežjih, v lokalnih medijih, z oglaševanjem, promocijskim gradivom,
- mesečnimi napovedniki prireditvev,
- pošiljanjem sporočil za medije medijskim hišam,
- e-obveščanjem,
- mesečnimi predstavitvami del mladinske in odrasle literature na Murskem valu,
- bralnimi priporočilni seznammi,
- obvestili za uporabnike, vabili, plakati,
- promocijskim materialom (letaki, zgibanke),
- dogodki in prireditvami ob Tednu splošnih knjižnic, na Ta veseli dan kulture, Noč knjige in vseh drugih prireditvah, kjer sta v ospredju knjiga in knjižnica,
- s sodelovanjem pri različnih projektih (Dobreknjige.si, Obrazi slovenskih pokrajin, Kamra, dLib.si, Knjižnice.si...),

- bralnimi priporočilnimi seznammi,
- letnim poročilom,
- izborom in pripravo odpisanih knjig za knjižno stojnico z brezplačno ponudbo knjig ob različnih priložnostih...

3.3 Projekti

Izvajali in razvijali bomo lastne projekte kot tudi sodelovali pri drugih projektih in vsebinah nacionalnega pomena.

Lastni projekti:

- Bralna značka za otroke Jaz pa berem (4.-10. leta),
- Lahko branje – Karolinina bralna značka,
- Babice in dedki pripovedujejo – medgeneracijsko sodelovanje,
- Kak je inda fajn bilou,
- Grajski pravljичni večer,
- Bralna značka za odrasle,
- Slovenska bralna značka potujoče knjižnice v Porabju,
- Bralni klub Tanje Pirš,
- Bralni klub za mlade,
- Knjižna dediščina predvojne prekmurske neološke judovske skupnosti – molitveniki in obredne knjige,
- Raziskovalno delo - murskosoboški tiskar Markusz Grünbaum,
- Raziskovalno delo ob 150 obletnici rojstva murskosoboškega duhovnika Janoša Slepca,
- Raziskovalno delo - biografija porabskega tiskarja Béle Wellischa,
- Kompetenčna vsebina Knjižnična dejavnost in storitve za pripadnike romske skupnosti v splošnih knjižnicah,
- Poletna domoznanska bralna značka Zakladnice,
- Prekmuriana – strokovno-poljudna revija za zgodovino in literaturo,
- Domoznanski večeri,

- Akademski večeri,
- Knjižnica pod zvezdami,
- Obujamo dediščino – pravljичni večeri za odrasle v Porabju,
- Noč z Andersenom,
- Noč v objemu ljudskega izročila,
- Bralni nahrbtnik...

Drugi projekti, pri katerih bomo sodelovali:

- Rastem s knjigo,
- Slovenski knjižno-muzejski MEGA kviz,
- Kamra (regijsko uredništvo in vnos vsebin),
- Dobreknjige.si (regijsko uredništvo in vnos vsebin),
- Obrazi slovenskih pokrajin (regijsko uredništvo, pregled, urejanje in vnos novih vsebin),
- Knjižnice.si – portal slovenskih splošnih knjižnic (regijsko uredništvo),
- Pravljичni večeri za odrasle,
- #športajmoinberimo: nacionalni medresorski program za spodbujanje branja med mladimi športniki in športnicami,
- Bralnice pod slamnikom,
- dLib.si (dodajanje digitaliziranega gradiva).

V sodelovanju z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije in njeno Sekcijo za potujoče knjižnice bomo organizirali 21. mednarodno strokovno posvetovanje in festival potujočih knjižnic, ki bo 13. maja v Murški Soboti in 14. maja v Beltincih. Konvoj bibliobusov in bibliokombijev se bo peljal od Expanoja po ulicah Murske Sobote do Slovenske ulice, kjer bodo na ogled. Na Slovenski ulici bo potekalo celotno festivalsko dogajanje – otvoritvena slovesnost, pripovedovanje pravljic, podarjanje odpisanih knjig, izdelovanje kačjih pastirjev, plesanje s plesno šolo Zeko in spretnostna vožnja s skiroji. V prostorih knjižnice bo potekal mednarodni strokovni posvet z naslovom Delo z različnimi skupinami uporabnikov t.j. v vrtcih, šolah, domovih starejših, zaporih, komunah, zavodi za gluhe in naglušne in podobno. Svojo dobro prakso in izkušnje bodo predstavili predavatelji iz Slovenije, Finske, Hrvaške, Srbije in Madžarske. Drugi dan bomo

festivalsko dogajanje preselili na grajsko dvorišče v Beltince in se s potujočniki poslovili na Otoku ljubezni.

4 OBMOČNOST - IZVAJANJE POSEBNIH NALOG OSREDNJE OBMOČNE KNJIŽNICE

Sestavni del letnega programa dela in finančnega načrta knjižnice za leto 2022 je tudi Program dela in finančni načrt za izvajanje posebnih nalog osrednje območne splošne knjižnice za leto 2022, ki ga je potrdil Svet knjižnice na 4. korespondenčni seji dne 14. 4. 2022.

4.1 Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

Povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva bomo v letu 2022 zagotavljali z obveznim izvodom, kar bo strokovno bibliografsko obdelano in opremljeno ter dostopno javnosti. O pridobljenem gradivu bomo obveščali tudi knjižnice na območju.

Podaljšali bomo naročnini na dosedANJI podatkovni zbirki Tax-Fin-Lex in PressReader. Prav tako bo zagotovljen dostop na daljavo do podatkovne zbirke EBSCOhost. Dostopne bodo vsem članom knjižnic na območju OOK. Podatkovne zbirke bomo promovirali v obliki promocijskega materiala (letakov, roll-up stojala), preko spletne strani knjižnice, družbenih omrežij in po drugih medijskih poteh (npr. javno obveščanje). Za vse člane knjižnic na območju bo zagotovljena brezplačna medknjižnična izposoja.

4.2 Strokovna pomoč knjižnicam območja

Knjižnicam na območju bomo nudili strokovno pomoč pri knjižničarskih izzivih, pri reševanju problemov, svetovali glede bibliografske obdelave domoznanskega gradiva, informacijske tehnologije, jim prenašali primere dobrih praks, krepili sodelovanje s skupnimi projekti (domoznanska bralna značka Zakladnice, Karolinina bralna značka, Babice in dedki pripovedujejo), nudili pomoč pri vključevanju v projekte OOK in drugih strokovnih vsebin, s čimer si bomo prizadevali za zmanjševanje razlik v razvoju knjižnične dejavnosti. Prav tako bomo sodelovali z nacionalno knjižnico in z drugimi slovenskimi območnimi knjižnicami pri skupnih

projektih in storitvah, se udeleževali sestankov in delavnic koordinacije območnosti, sodelovali v delovnih skupinah, aktivu direktorjev OOK.... Koordinacijo pri projektih in pri skupnem razvoju bibliopedagoških dejavnosti bomo nudili tudi šolskim knjižnicam ter posvečali skrb knjižničnim storitvam za ranljive skupine uporabnikov na območju OOK. Nadaljevali bomo z drugimi že utečenimi lastnimi projekti, poleg tega pa poskušali razvijati nove.

4.3 Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva

Prizadevali si bomo za usklajeno koordinacijo zbiranja, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva na območju (svetovanja, strokovna srečanja, različne komunikacijske poti). Zavezance za obvezni izvod bomo ustrezno informirali, informacije o zavezancih posredovali nacionalni knjižnici, izvajali normativno kontrolo. Uporabnike bomo seznanjali z domoznanskimi zbirkami v sorodnih kulturnih ustanovah in s tem hkrati promovirali lastno dejavnost, storitve in knjižnično zbirko (domoznanski večeri, razstave...). Nadaljevali bomo z izdajanjem strokovno-poljudne revije za zgodovino in literaturo – Prekmuriana.

Prav tako bomo nadaljevali z digitalizacijo gradiva, pri čemer načrtujemo nadaljevanje že pričetih aktivnosti, nekatere pa tudi na novo. Izbor vsebin, ki jih načrtujemo, so kot poseben del pisne kulturne dediščine pomembne za širše območje. Digitalizirano gradivo bo dostopno na spletnih portalih dLib.si in Kamra.

4.4 Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja OOK

Izločeno knjižnično gradivo s svojega območja OOK bomo usmerjali v skladu z zakonskimi določili in strokovnimi priporočili, kar bo pripomoglo k aktualni in kakovostni izgradnji kakovostne knjižnične zbirke za celotno območje OOK.

4.5 Kompetenčne vsebine

Kompetenčne vsebine so projekti oziroma dejavnosti, ki omogočajo razvoj in optimizacijo delovanja določenega področja ali storitve v mreži splošnih knjižnic na nacionalni ravni. Odločili

smo se, da se bomo lotili projekta Knjižnična dejavnost in storitve za pripadnike romske skupnosti v splošnih knjižnicah. Partnerja projekta sta Knjižnica – Kulturni center Lendava in Ljudska univerza Lendava. Cilj letošnjih aktivnosti je, da na osnovi analize obstoječega stanja ter dobrih praks v regiji in širše pripravimo priporočila in smernice za delo s pripadniki romskih skupnosti v splošnih knjižnicah. V mesecu novembru 2022 načrtujemo še mednarodni posvet na temo družbenega položaja Romov in dela s pripadniki romske skupnosti v knjižnicah.

5 OBMEJNOST, NARODNA IN ROMSKA SKUPNOST

5.1 Dejavnosti splošne knjižnice na obmejnem območju – Slovensko Porabje

Sestavni del letnega programa dela in finančnega načrta knjižnice za leto 2022 je tudi Program dejavnosti splošne knjižnice na obmejnih območjih za leto 2022, ki ga je potrdil Svet knjižnice na 4. korespondenčni seji dne 14. 4. 2022.

Za osrednjo knjižnico Slovencev v zamejstvu se upošteva Zveza Slovencev na Madžarskem (ustanovljena leta 1990) s sedežem v Monoštru, saj sicer osrednje knjižnice Slovencev na Madžarskem ni. V letu 2022 si bomo prizadevali za:

- zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva, informacij in storitev pripadnikom slovenske narodne skupnosti na obmejnem območju (bibliobus, e-knjige, zvočne knjige, podatkovne zbirke),
- bralna kultura in informacijsko opismenjevanje za Slovence v zamejstvu - z bralnimi projekti spodbujati branje v slovenskem jeziku, širjenje, dvig in razvoj bralne kulture in bralne pismenosti v slovenskem jeziku, skrb za ohranjanje slovenskega jezika (Pravljične ure za najmlajše, Slovenska bralna značka potujoče knjižnice PIŠK MS),
- spodbujanje k branju v slovenskem jeziku, medsebojnemu izmenjavanju knjig in prizadevanje za razvoj temeljnih bralnih zmožnosti (Slovenska policia),
- storitve za približevanje, oživljanje in ohranjanje kulturne dediščine (Obujamo dediščino s pravljimi večeri za odrasle),
- aktivno strokovno sodelovanje za dejavnost knjižnice na obmejnih območjih – promocija branja e-knjig v slovenskem jeziku in dostop do podatkovnih zbirk, krepitev sodelovanja in

izmenjava dobrih praks z obmejnimi in zamejskimi knjižnicami ter usklajevanje dela z obmejnimi knjižnicami (sestaneek, koordinacija) in Zvezo Slovencev na Madžarskem.

5.2 Dejavnosti za pripadnike madžarske narodne skupnosti

Sestavni del letnega programa dela in finančnega načrta knjižnice za leto 2022 je tudi Program dejavnosti splošne knjižnice za pripadnike narodne skupnosti za leto 2022, ki ga je potrdil Svet knjižnice na 4. korespondenčni seji dne 14. 4. 2022.

Poleg dodatnega nakupa knjižničnega gradiva in informacijskih virov, strokovne obdelave gradiva za potrebe madžarske narodne skupnosti, izposoje gradiva v krajevnih knjižnicah ter zagotavljanja komuniciranja v jeziku narodne skupnosti, načrtujemo v letu 2022 tudi dejavnosti za razvoj in širjenje bralne kulture in informacijsko opismenjevanje uporabnikov pripadnikov narodne skupnosti, tako npr.:

- izposoje gradiva v krajevnih knjižnicah Hodoš, Domanjševci, Prosenjakovci in Motvarjevci,
- obisk pripadnikov madžarske narodne skupnosti z bibliobusom po t. i. »narodnostni progí« na dva tedna,
- Bralna značka »Józsefa Varge« za odrasle. Za bralce osrednje knjižnice, potujoče in krajevnih knjižnic bomo pripravili bralni seznam (družabne romane, pesniške zbirke, splošno izobraževalne in potopisne knjige...). Bralce bomo povabili, da preberejo 3 knjige in na kratko napišejo svoje mnenje, bralne vtise na priloženem listku. Zaključek načrtujemo v krajevni knjižnici v Motvarjevcih.
- Od Murske Sobote do Himalaje – moje fotografske in planinske izkušnje - Lado Klar, razstava športnih knjig v slovenščini in madžarščini. – predvidoma v Kulturnem domu v Motvarjevcih.
- Literarni večer - predavanje, razstava in branje odlomkov iz knjig. Predstavitev najnovejših knjig Zavoda za kulturo madžarske narodnosti iz Lendave. – predvidoma v Kulturnem domu Hodoš.
- Pravljične in knjižnične ure v VVZ v Hodošu, Prosenjakovcih in Domanjševcih v odvisnosti od epidemioloških razmer skozi celo leto.

Druge dejavnosti za pripadnike madžarske narodne skupnosti:

- mednarodna zamenjava gradiva s knjižnicami iz Szombathelya in Budimpešte,
- strokovno in kulturno sodelovanje z madžarskimi sorodnimi kulturnimi ustanovami (knjižnice, arhiv, muzeji),
- strokovno izpopolnjevanje in usposabljanja za delo s pripadniki narodne skupnosti,
- strokovna obdelava knjižničnega gradiva v jeziku narodne skupnosti,
- urejanje madžarskega fonda in skrb za kakovostno zbirko,
- pomoč šolskim knjižnicam pri delu s knjižničnim informacijskim sistemom COBISS,
- promocija knjižničnih storitev v obliki drobnega tiska (dvojezični letaki, zgibanke) idr.

5.3 Dejavnosti za pripadnike romske skupnosti

Za pripadnike romske skupnosti v letu 2022 načrtujemo:

- pravljичne ure,
- knjižnično vzgojo in bibliopedagoške ure,
- Knjižnico igrač vsako soboto med 10. in 12. uro v okviru projekta TOY for Inclusion,
- literarne večere romskih avtorjev.
- projekt Knjižnične dejavnosti in storitve za pripadnike romske skupnosti v splošnih knjižnicah.

6 INVESTICIJE

V letu 2022 načrtujemo nakup:

- knjižničnega gradiva,
- IKT opreme,
- opreme za knjižnično dejavnost in
- druge opreme.

7 SKLEP

Program dela se bomo trudili udejaniti v dobrobit vseh deležnikov naše knjižnice. Prizadevali si bomo, da bomo z zastavljenim programom dela, ki ga bomo uresničevali s strokovnimi in inovativnimi pristopi, prispevali h gradnji kakovostne knjižnične zbirke in ponudbi kakovostnih knjižničnih storitev, predvsem pa bo naša prioriteta usmerjena v zadovoljitev različnih potreb lokalne skupnosti, vseh naših članov in uporabnikov, tako po izobraževanju, raziskovanju, kulturi, razvedrilu, pridobivanju informacij in razvijanju različnih vrst pismenosti. S storitvami in ponudbo bomo hkrati prispevali k razvoju in rasti knjižnice ter prepoznavnosti le-te tako v lokalnem kot širšem okolju.

M. Sobota, 5. 7. 2022

mag. Klaudija Šek Škafar

direktorica

